

OBS Valckesteyn
POORTUGAAL

Beleidsplan

doubleren / versnellen 2019

Beleidsplan doubleren/versnellen

Doel van het protocol

Met behulp van het protocol doubleren/versnellen worden de criteria vastgesteld op grond waarvan een leerling al dan niet doubleert of versnelt naar een volgende groep en de procedures die hieromtrent gevolgd dienen te worden.

Ministerie van OCW: gids primair onderwijs.

“Zitten blijven wordt zoveel mogelijk vermeden. Het gebeurt doorgaans alleen wanneer de leerresultaten en de ontwikkeling van een kind opvallend achterblijven bij die van de meeste klasgenoten en de school hiervoor nog geen andere oplossing heeft gevonden. Soms is zo'n kind erbij gebaat nog een jaar in dezelfde groep te blijven, vooral als het nog heel jong en speels is”.

Doublurebeleid

Ieder leerjaar wordt bekeken of de leerlingen zich voldoende hebben ontwikkeld om door te kunnen gaan naar een volgende groep. Als een leerling zich onvoldoende heeft ontwikkeld/meer leertijd nodig heeft, dan kan er incidenteel de beslissing tot doublure genomen worden. Voor leerlingen en ouders is dit een ingrijpende beslissing. Zitten blijven betekent namelijk dat de reguliere schoolloopbaan van een kind wordt onderbroken. De beslissing om een kind te laten doubleren wordt daarom zorgvuldig afgewogen.

Kinderen die zich onvoldoende ontwikkelen kunnen een 'individuele leerlijn' binnen de groep krijgen. Het kind krijgt dan een individueel programma aangeboden, aangepast aan zijn of haar mogelijkheden. Dit past binnen het passend onderwijs. Er wordt dan een ontwikkelingsperspectief geschreven (OPP). Heel soms is een leerling meer gebaat bij meer leertijd (doublure).

Argumenten om doublure te overwegen:

- Aantonbare cognitieve achterstand bij twee of meer van de volgende vakgebieden: technisch lezen, spelling, rekenen en wiskunde, begrijpend lezen. Hierbij kan geput worden uit de gegevens van het leerling volgsysteem.
- Te weinig vooruitgang ondanks de extra aandacht en zorg die de leerling heeft gekregen, beschreven in groepsplannen en handelingsplannen.
- Problemen op sociaal emotioneel gebied bij een leerling. Dit kan zijn het niet welbevinden in een klas, onvoldoende aansluiting kunnen vinden, faalangstig of emotioneel jong zijn. De leerling heeft baat bij een individueel programma op sociaal-emotioneel gebied.
- Lange afwezigheid door bijvoorbeeld ziekte.

Een kind kan maximaal één keer in zijn schoolloopbaan doubleren.

Als blijkt dat een kind na de doublure niet in staat is om het programma van de nieuwe groep te volgen, volgt extern onderzoek. Afhankelijk van de uitslag volgt een individuele leerlijn met aangepaste stof of verwijzing naar een andere vorm van onderwijs.

Observaties van de leerkrachten, de IB'er en eventuele externe deskundigen en de resultaten van de leerling vormen de basis om tot een weloverwogen beslissing te komen.

Procedure

Tijdens de tien-minuten-gesprekken worden de ouders op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van hun kind. Indien een leerkracht twijfels heeft over deze ontwikkeling, volgt een gesprek waar doublure aangegeven wordt. Definitief besluit tot doublure wordt uiterlijk half mei genomen.

In het nieuwe schooljaar nodigt de leerkracht de ouders in oktober uit voor een gesprek rond de voortgang en verwerking van de doublure van het kind. Indien de doublure goed verloopt, geldt daarna weer de gang van zaken rond oudergesprekken zoals die gewoon is op de school.

Communicatie

Indien een kind doubleert, is de communicatie hierover naar het kind en de groep heel belangrijk. Er moeten zorgvuldige afspraken tussen de leerkracht en de ouders worden gemaakt: wie stelt het kind op de hoogte van de doublure en op welk moment? En hoe wordt de beslissing gecommuniceerd naar de groep?

Ten slotte

Een kind gaat niet op 'proef' naar de volgende groep. De school heeft het laatste woord in de beslissing om een kind te laten doubleren. Dit gebeurt echter altijd na zorgvuldig overleg met de ouders van het kind. Het besluit wordt vastgelegd en door ouders en school ondertekend.

Procedure bij doublure groep 1 t/m 8

Wat te doen	Activiteiten	Betrokkenen	Tijdpad
<u>Signalering</u> Ouders en leerkrachten spreken hun zorg uit. In een gesprek wordt dat toegelicht. Bij de oudste kleuters wordt de verwachtingskaart door de leerkrachten ingevuld.	Afspraken worden vastgelegd in ParnasSys in een plan van aanpak.	Ouders Leerkracht Intern begeleider Kind	<i>december/januari</i>
<u>Vervolggesprek</u> Na 6 weken volgt een evaluatie. Heeft leerling groei doorgemaakt?	In ParnasSys wordt het plan van aanpak geëvalueerd.	Ouders Leerkracht Intern begeleider Kind	<i>februari/maart</i>
<u>Definitieve keuze</u>	Afspraken en motivatie worden vastgelegd in het dossier. Intern begeleider bespreekt keuze voor doubleren met directie. Directie neemt definitief besluit.	Ouders Leerkracht Intern begeleider Kind Directie	<i>mei</i>

Beleid versnellen

Kinderen die zich op hun plaats voelen in een groep maar heel hoge scores halen, zullen gestimuleerd worden middels verrijkings- en verdiepingsstof en eventueel plaatsing in de LED-groep. Indien een leerling onvoldoende wordt uitgedaagd of duidelijk onder zijn niveau gaat presteren (onderpresteren), kan versnelling overwogen worden. Door middel van doortoetsen wordt het didactisch niveau van de leerling bepaald. Als de stof van het komende leerjaar in voldoende mate gekend wordt, dan kan overplaatsing naar een andere klas overwogen worden. Voordat dit overwogen wordt, heeft de leerling aantoonbaar gewerkt met een verrijkingsprogramma.

Het overslaan van een klas is een besluit dat in nauw overleg met de ouders, leerkracht, intern begeleider en directeur genomen wordt. Het besluit en de verantwoordelijkheid ligt bij de directeur van de school. We streven ernaar dat een kind maximaal één keer kan versnellen in de basisschoolperiode. Hiermee voorkomen we dat een kind al op tienjarige leeftijd naar het voortgezet onderwijs gaat. Ons inziens is een leerling sociaal-emotioneel te jong om met tien jaar naar het voortgezet onderwijs te gaan, uitzonderingen daargelaten.

Voor sommige (hoog)begaafde kinderen is de verrijking en verdieping in de klas niet voldoende. Voor hen is er de mogelijkheid om deel te nemen aan de Leer-Extra-Dingen-groep (LED-groep), vergelijkbaar met een Plusgroep. De LED-groep vindt plaats op woensdagochtend. Voor deze groep hanteren wij selectiecriteria. Wij maken hierbij gebruik van de SiDi3, een protocol voor het signaleren en diagnosticeren van (hoog)begaafde kinderen.

Uitgangspunten versnellen

- Het kind is (hoog)begaafd (eventueel extern IQ onderzoek)
- Een kind heeft een duidelijke voorsprong (van ongeveer een half jaar tot een jaar). De resultaten van het LVS (Cito) en de methodegebonden toetsen worden hierin meegenomen alsmede de resultaten van het doortoetsen (Cito) en eventuele observaties.
- Het kind wordt onvoldoende uitgedaagd en verveelt zich, ook nadat er gewerkt is met compacten en verrijken van de leerstof en lessen in de LED-groep. De aanpak is gedocumenteerd in een groepsplan en/of handelingsplan.
- Het overslaan van een groep wordt binnen de zorgvergadering met het team besproken. Eventueel aangevuld met de bevindingen van de ambulante ondersteuner van het samenwerkingsverband.
- Het overslaan van een groep wordt spaarzaam en liefst zo jong mogelijk toegepast.

De bedoeling is dat het betreffende kind kan aansluiten bij de volgende groep. In een aantal gevallen lukt dat echter niet. Emotioneel kan een kind bijvoorbeeld niet toe zijn aan een versnelling. Soms is er op het moment van overslaan een hiaat bij bepaalde vakken tussen waar het kind zit en waar de volgende groep is. Voordat er overgegaan wordt tot versnelling is er in de huidige groep toegewerkt naar het niveau waarin het kind moet zijn in de volgende groep. Er wordt extra instructie gegeven door de reken- of taalspecialist om eventuele hiaten weg te halen.

Na een versnelling wordt het traject van extra ondersteuning eventueel voortgezet totdat het kind opgenomen is in de volgende groep. Ook wanneer een kind blijvend extra ondersteuning nodig heeft, dient er gewerkt te worden met een arrangement als basis voor een verantwoorde ondersteuning.

In het nieuwe schooljaar nodigt de leerkracht de ouders in oktober uit voor een gesprek rond de voortgang en verwerking van de versnelling van het kind. Indien de versnelling goed verloopt, geldt daarna weer de gang van zaken rond oudergesprekken zoals die gewoon is op de school.

Het proces rond de versnelling wordt gedocumenteerd en opgenomen in het dossier van het kind. De school houdt bij hoe de verdere schoolloopbaan van het kind verloopt en documenteert dit in een plan van aanpak in ParnasSys.

Voorwaarden voor versnellen

Vervroegde overgang naar groep 3 is mogelijk als er sprake is van een opvallend vlotte ontwikkeling naar het oordeel van de verantwoordelijke groepsleerkracht en intern begeleider, onderbouwd door observatiegegevens m.b.t. de cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, werkhouding, concentratie enzovoort. Versnelling wordt overwogen als het kind voldoet aan deze criteria.

Vervroegde overgang naar een volgende groep (eventueel halverwege het schooljaar) is mogelijk als er sprake is van een opvallend vlotte ontwikkeling naar het oordeel van de verantwoordelijke groepsleerkracht onderbouwd door observatiegegevens uit de groep, evaluaties van de intern begeleider en eventueel onderbouwd met extern onderzoek.

Procedure

Het besluit om een kind te laten versnellen wordt voorbereid door de leerkracht en intern begeleider en wordt besproken in de teamvergadering. De ouders worden van het hele proces goed op de hoogte gehouden. Het definitieve besluit of er versneld wordt, wordt in samenspraak met de ouders, door de directeur genomen. Er worden dan afspraken gemaakt over de verder te nemen stappen.

Communicatie

Indien een kind versnelt, is de communicatie hierover naar het kind en de groep heel belangrijk. Er moeten zorgvuldige afspraken tussen de leerkracht en de ouders worden gemaakt: wie stelt het kind op de hoogte van het versnellen en op welk moment? En hoe wordt de beslissing gecommuniceerd naar de groep?

Procedure bij versnellen groep 1 t/m 8

Wat te doen	Activiteiten	Betrokkenen	Tijdpad
<u>Signalering</u> Ouders en leerkracht spreken hun zorg uit over de ontwikkelingsvoorsprong.	Leerling krijgt ingekorte leerstof (compacten) en verrijking uit Levelwerk. De leerling zit in de LED-groep en er is een plan van aanpak opgesteld in ParnasSys.	Ouders Leerkracht Leerkracht LED-groep Intern begeleider Kind	<i>december/januari</i>
<u>Vervolggesprek</u> Plan van aanpak wordt na 6 weken geëvalueerd.	Evaluatie wordt ingevuld in ParnasSys.	Ouders Leerkracht Leerkracht LED-groep Intern begeleider Kind	<i>februari/maart</i>
<u>Definitieve keuze</u>	Afspraken en motivatie komen in dossier. School, ouders en kind moeten achter keuze versnellen staan. Intern begeleider bespreekt motivatie voor versnellen met directie. Directie neemt definitief besluit.	Ouders Leerkracht Leerkracht LED-groep Intern begeleider Kind Directie	<i>mei</i>

Bijlage – uitwerking overgangscriteria

Groep 1 en 2

Algemeen

De kinderen die in het najaar in groep 1 komen worden in de loop van het schooljaar goed in de gaten gehouden. Voor deze leerlingen geldt dat doorstroom naar groep 2 uitsluitend plaatsvindt als de leerling voldoende toegerust is voor het aanbod in groep 2. Dit geldt niet als doublure. De school heeft hiertoe ook een beleid 'Herfstkinderen groep 1-2'.

Sociaal emotionele ontwikkeling:

Dit betreft observaties met betrekking tot sociaal gedrag en werkhouding. Gelet wordt op:

- het kind is voldoende zelfverzekerd;
- het kind kan voldoende geconcentreerd werken;
- het kind heeft voldoende interesse in ontwikkelingsmateriaal en -spel van groep 1/2;
- het kind heeft voldoende interesse in het maken van werkbladen van groep 1/2;
- het kind speelt met leeftijdgenootjes.

Motorische ontwikkeling: d.m.v. observatie

De ontwikkeling van de grove motoriek is voldoende (te denken valt aan klimmen, klauteren, huppelen, hinkelen, met grote bal gooien, vangen).

De ontwikkeling van de fijne motoriek is voldoende (te denken valt aan ontwikkeling van technieken als knippen, plakken, scheuren en de voorbereiding op het schrijven zoals: pengreep, sturen van het potlood en inkleuren).

Groep 3 t/m 8

De rapportgegevens zijn enerzijds gebaseerd op leerkrachtobservaties en methodegebonden toetsen en anderzijds op de methode onafhankelijke toetsen van CITO. De leerlingen worden gedurende de gehele schoolloopbaan individueel gevolgd op de diverse vakgebieden middels de CITO toetsen. Doublure in groep 6, 7 of 8 vindt alleen plaats in uitzonderlijke gevallen.

Bij een twijfelachtig profiel kunnen de volgende factoren meewegen:

- leeftijd
- lichamelijke conditie
- schoolloopbaan (bv. steeds twijfelachtig over)
- relaties (b.v. komt bij doublure bij een jonger broertje/zusje)
- sociaal-emotionele ontwikkeling
- werkhouding (w.o. ook motivatie en faalangst)
- interesse
- schoolorganisatie (grote/kleine groep, rustige/drukke groep etc.)
- eventueel aanwezige onderzoeksgegevens
- gezinssituatie
- mening ouders en kind